

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

21 februari 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Jan Penris en Filip Dewinter –

**betreffende het nemen van een aantal maatregelen
ter bevordering van de veiligheid op het openbaar vervoer**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heer Pieter Huybrechts**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Cindy Franssen, de heren Frans Peeters, Johan Sauwens;

mevrouw Annick De Ridder, de heren Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen;

de heren Flor Koninckx, Bart Martens, Joris Vandenbroucke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, John Vrancken, Frans Wymeersch;

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Dirk de Kort;

de heren Marc Cordeel, Patrick Lachaert, Hugo Philtjens;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Peumans;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1455 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft op dinsdag 29 januari 2008 het voorstel van resolutie van de heren Jan Penris en Filip Dewinter betreffende het nemen van een aantal maatregelen ter bevordering van de veiligheid op het openbaar vervoer behandeld. Het voorstel werd verworpen.

1. Toelichting door de heer Jan Penris

De heer *Jan Penris* stelt dat er alweer een staking aan de gang is bij het Antwerpse openbaar vervoer naar aanleiding van de zoveelste agressie op lijn 14 ter hoogte van de luchthaven van Deurne. Een aantal jongeren hebben het nodig gevonden de vrouwelijke chauffeur de hele rit te pesten. Deze jongeren hebben uiteindelijk de dame in mekaar geslagen: de vrouw is zeven dagen werkonbekwaam en de bus werd ernstig beschadigd. De chauffeurs van De Lijn pikken dit niet meer en ze zijn spontaan in staking gegaan in de stelplaats van Zurenborg. Na overleg met de directie van De Lijn bleek dat de toezeggingen niet voldeden. Er is een 24 urenstaking afgekondigd. Dat is vervelend voor de gebruikers van het openbaar vervoer, maar de reizigers kunnen zeker begrip opbrengen voor de frustratie van de chauffeurs omdat het aantal incidenten blijft toenemen. Er zijn daarover in het verleden veel vragen gesteld en de minister werd geïnterpelleerd. Vlaams Belang heeft de minister heel veel krediet gegeven omdat telkens opnieuw zij aankondigde dat er maatregelen zouden volgen. Maar de fractie van de heer Penris moet vaststellen dat op het veld zelf van al die beloftes en maatregelen weinig of niets in huis komt. Het incident van gisteren was de spreekwoordelijke druppel die de emmer deed overlopen.

Incidenten zoals dat van gisteren zijn hoe langer hoe meer de regel, want wat in de pers staat is slechts het topje van de ijsberg. De heer Penris is vandaag gecontacteerd door zowel vakbondsmensen als niet-gesyndiceerde chauffeurs van De Lijn die hem een verhaal ophangen waarvan men koude rillingen op de rug overhoudt.

Tot overmaat van ramp zijn het parket en de gerechtelijke instanties niet erg bereid om de ernst van de situatie in te zien. Heel wat Vlamingen waren verwonderd en verontwaardigd toen ze de uitspraak in de zaak van de vermoorde busreiziger, de heer Guido Demoor vernamen: de daders kwamen er vanaf met een symbolische straf. Wanneer men het ernstig meent met het openbaar vervoer, moet dat vervoer aantrekkelijk worden gehouden. Zowel stiptheid, betrouwbaarheid als comfort zijn belangrijk, maar ook veiligheid is uiterst belangrijk. Als

men een massale overstap naar het openbaar vervoer wil realiseren, moet men kunnen verzekeren dat dit vervoer veilig is, zoniet verliest men klanten.

Er moet vanuit het parlement een signaal worden gegeven dat men het ernstig meent met het openbaar vervoer. Vlaanderen wil inzetten op het openbaar vervoer, maar vraagt dat ook andere overheden dat openbaar vervoer veilig houden. Hij rekent erop dat de gerechtelijke overheid dat ook doet. Daders van agressie en veroorzakers van agressie moeten effectief en hard gestraft worden. Dat is mogelijk want de wetgever kan een aantal misdrijven extra zwaarte geven: hij verwijst naar racismemisdrijven die zwaarder bestraft worden dan andere misdrijven. Hij pleit ervoor om misdrijven gepleegd op het openbaar vervoer dezelfde zwaarte te geven. Met dit voorstel van resolutie wordt voorgesteld om er bij de federale regering op aan te dringen de strafwet te veranderen in die zin dat misdrijven gepleegd op het openbaar vervoer, in de halteplaatsen of in de stations zwaarder zouden worden bestraft. Het voorstel pleit ervoor om ook bij De Lijn aan te dringen zich bij elk veiligheidsincident burgerlijke partij te stellen en een strenger stelsel van administratieve sancties uit te werken zodanig dat men aan de buitenwereld duidelijk maakt dat het menens is.

2. Bespreking

Mevrouw *Annick De Ridder* stelt dat de veiligheid van het openbaar vervoer ook voor haar fractie een belangrijk aandachtspunt is. Zij onderstreept dat zij in het verleden samen met de heer Penris daarvoor in dit parlement gepleit heeft. Zij is van oordeel dat door haar inspanningen de minister al heel wat maatregelen getroffen heeft om de veiligheid van het openbaar vervoer structureel te verbeteren. Zij betreurt de incidenten van de laatste dagen en veroordeelt de baldadigheden. Het plan 'Veilig op de weg' draait maar op volle strekte sinds 2007. Daarin is voorzien in een waaier aan maatregelen ten belope van een jaarlijks bedrag van 18,3 miljoen euro. Daar is onder meer de extra camerabewaking voorzien, extra controleurs, lijnspotters, toezichters, opleidingen, investeringen in techniek en infrastructuur enzovoort. Open Vld dringt aan op een evaluatie van al die maatregelen. Die evaluatie is tot op heden uitgebleven. Zij heeft geen zicht op het aantal klachten waarmee lijnspotters geconfronteerd worden. Hoe wordt dat gerapporteerd? Over welke soort klachten gaat het? Dat zijn vragen die leven in haar fractie.

Wat de concrete resolutie die voorligt betreft, stelt hetzelfde lid vast dat Vlaams Belang een aanpassing van de strafwet vraagt. Dat is een federale bevoegdheid. Als men dit voorstel van resolutie goedkeurt, gaat men regelrecht naar een bevoegdheidsconflict.

Los daarvan stelt zij vast dat die strengere bestraffing waarvoor de indieners van het voorstel van resolutie pleiten, reeds voorzien is in de strafwet. Zij verwijst naar de wet van 20 december 2006 tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op strenger bestraffen van geweld tegen bepaalde categorieën van personen. Deze bepaling is in werking getreden op 22 februari 2007 en daarin is een artikel 410bis ingevoegd dat stelt indien de schuldige in de gevallen omschreven in de artikelen 398 tot 405 de misdaad of het wanbedrijf pleegt tegen een chauffeur, een begeleider, een controleur of een loketbediende van een uitbater van een netwerk voor openbaar vervoer (een postbode, een brandweerman enzovoort) in de uitoefening van hun bediening, de minimumstraf verdubbeld wordt ingeval van gevangenisstraf en met twee jaar verhoogd wordt in geval van opsluiting. Dat is een belangrijke wijziging van dat Strafwetboek waarmee de overheid een duidelijk signaal heeft gegeven.

Voor het tweede gedeelte van het voorstel van resolutie waar gepleit wordt voor automatische burgerlijke partijstelling, vreest mevrouw De Ridder dat dit een inbreuk is op de autonomie van De Lijn. Zij pleit ervoor dat De Lijn bij een incident steeds autonoom kan beslissen over hoe dient opgetreden te worden. De Lijn moet zelf kunnen beslissen of het incident ernstig genoeg is om zich burgerlijke partij te stellen. Ze is tegen een systeem waarbij ieder incidentje zoals het bekrassen van een raam of het induwen van de noodrem, aanleiding geeft tot een burgerlijke partijstelling. Dat behoort tot de autonomie van De Lijn. Open Vld zal daarom dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

De heer *Jan Peumans* sluit zich aan bij de bedenkingen van mevrouw De Ridder. De vraag is bovendien wat men verstaat onder de term veiligheidsincident. Dat is een zeer rekbaar begrip. Agressie vindt overal plaats, niet alleen op het openbaar vervoer. Men moet opletten dat men niet bepaalde lijnen begint te stigmatiseren met alle gevolgen van dien. Dit is een algemeen fenomeen dat oplossingen vraagt in de vorm van een trits van maatregelen. Camera's plaatsen is dus niet de oplossing. Een mentaliteitswijziging dringt zich op.

De heer *Eloi Glorieux* stipt aan dat geweldpleging in onze samenleving een zeer beangstigend fenomeen is. De concrete vraag die het lid zich stelt bij het voorliggende voorstel van resolutie is of het invoeren van zwaardere straffen in dezen effectief zal leiden tot minder geweldplegingen op het openbaar vervoer? En als dat zo zou zijn, is er dan geen sprake van dat men een verschuiving van geweld in de hand zou werken? Hij is steeds voorstander van een preventieve aanpak geweest en is er zich wel bewust van dat dit niet alles zal oplossen. Bij de discussie bij

de oprichting van het Vlaams Vredesinstituut had hij een voorstel van decreet voorgesteld dat een veel ruimere invulling aan dit vredesinstituut wou geven, namelijk dat dit instituut ook onderzoek zou verrichten naar allerlei soorten van geweldsituaties in de samenleving. Het vredesinstituut zou ook als een soort van antenne in de samenleving moeten fungeren om geweldfenomenen die de kop opsteken, te identificeren en daar dan remediërende maatregelen rond te formuleren. Hij gelooft meer in deze aanpak dan in zwaardere straffen die zich beperken tot geweldpleging op het openbaar vervoer.

De heer *Flor Koninkx* verklaart dat hij zich aansluit bij de opmerkingen van mevrouw De Ridder. Er bestaat reeds een zwaardere bestraffing voor bepaalde categorieën. Hij is er tegen gekant om de strafmaat nog eens op te voeren en hij is er bovendien niet van overtuigd dat een zwaardere strafmaat minder agressie zou veroorzaken. Het is niet de basis 'strafmaat' die minder aanleiding zou geven tot agressie.

De heer *Jan Penris* repliceert met betrekking tot de opmerkingen van mevrouw De Ridder dat er geen sprake is van bevoegdheidsoverschrijding. Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering om bij de federale regering aan te dringen om initiatieven te nemen. Dat is de geijkte formule.

Wat de wet van 20 december 2006 betreft, heeft men een punt, zij het dat het hier alleen de chauffeurs, de wattmannen en wattvrouwen betreft. De passagiers zijn in dezen onvoldoende beschermd. Dat heeft de zaak Guido Demoor uitgewezen. Zijn voorstel van resolutie was ingegeven naar aanleiding van deze zaak die een bijzonder eigenaardige rechtsgang heeft doorgemaakt.

In verband met de politiek van burgerlijkepartijstelling en de autonomie van De Lijn verklaart de heer Penris dat hij het hiermee niet eens is. Zijn fractie streeft naar een nultolerantie inzake criminaliteit op het openbaar vervoer. Het heeft geen zin om massaal in te zetten op het openbaar vervoer als men geen absolute garantie heeft op veiligheid. Nu is de politiek van De Lijn dat er maar een burgerlijkepartijstelling is wanneer er een werkonbekwaamheid is van meer dan drie of vijf dagen. De vakbondsmensen hebben gezegd dat ze hopen dat de bewuste chauffeur meer dan vijf dagen werkonbekwaam is, want anders zal De Lijn niets voor die vrouwelijke chauffeur doen. Hij weet ook wel dat men met een verstrenging van de wetgeving de criminaliteit niet uit de wereld helpt. Het is voor zijn fractie vooral belangrijk dat er een signaal gegeven wordt, zoals andere fracties racismemisdrijven strenger bestraft willen zien om een sterk politiek signaal te geven. De heer Penris heeft met dit voorstel van resolutie dezelfde bekommernis.

Mevrouw *Annick De Ridder* repliceert dat door burgerlijkepartijstelling men niemand tegenhoudt om strafbare feiten te plegen. Men moet zich bewust zijn van het feit dat de tijd die de parketten zullen moeten besteden om uit te pluizen wie op welk tijdstip welk belletje om zeep heeft geholpen of wie wanneer welke scheldpartij geuit heeft, tijd is die men mist om zich echt bezig te houden met serieuze criminaliteit. Zij pleit ervoor dat De Lijn zelf zou oordelen wanneer er een burgerlijkepartijstelling moet overwogen worden.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 9 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Pieter
HUYBRECHTS

De voorzitter,

Marc
VAN DEN ABELEN
